

DET KONGELIGE
ENERGIDEPARTEMENT

Gassnova SF
Porsgrunn Næringspark
Dokkvegen 11
3920 PORSGRUNN

Deres ref

Vår ref
16/746-

Dato 9. februar 2024

Hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering

Det vises til brev av 17. januar 2024 med utkast til oppdatert hovedinstruks med vedlegg.

Hovedinstruks med vedlegg er fastsatt av Energidepartementet med virkning fra 1. januar 2024, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3.

Tidligere fastsatt instruks om økonomi- og virksomhetsstyring oppheves fra samme dato.

Med hilsen

Sigmund Johansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Rune Østvold
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg: Hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@ed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
ed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Økonomi- og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Rune Østvold
22 24 61 31

Hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering

1	Innledning.....	2
2	Myndighet og ansvar	2
2.1	Fondets formål og anvendelsesområde	2
2.2	Forvaltning av demonstrasjonsdelen av CLIMIT-programmet.....	2
3	Energidepartementets styring av Fond for CO ₂ -håndtering.....	3
3.1	Departementets overordnede ansvar	3
3.2	Oppdragsbrev	3
3.3	Rapportering gjennom året.....	3
3.4	Årsregnskap og revisjon	3
4	Gassnovas forvaltning av Fond for CO ₂ -håndtering.....	4
4.1	Virksomhetsledelsens myndighet og ansvar.....	4
4.2	Planlegging, gjennomføring og oppfølging	4
4.3	Risikostyring	4
4.4	Evalueringer	4
4.5	Regnskapsføring og økonomisystem	5
4.6	Betalingsformidling.....	5
4.7	Tilskuddsforvaltning	5
4.8	Internkontroll.....	5

1 Innledning

Instruksen er fastsatt av Energidepartementet den 1. januar 2024, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd.

Instruksen har som formål å sikre god og forsvarlig forvaltning av midlene i Fond for CO₂-håndtering. Forvaltningen skal skje i overensstemmelse med vedtekter (vedlegg 1) fastsatt av Energidepartementet og innenfor de føringer som departementet fastsetter i oppdragsbrev og regelverk for tilskuddsordning for utvikling og demonstrasjon av teknologier for CO₂-håndtering (vedlegg 2).

Forvaltningen av midlene i Fond for CO₂-håndtering skal følge Finansdepartementets Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet), Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og rundskriv fra Finansdepartementet, med de tilføyelser/presiseringer som fremgår i denne instruks. Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet gjelder således i sin helhet, også for de punktene som ikke er omtalt i denne instruks.

2 Myndighet og ansvar

2.1 Fondets formål og anvendelsesområde

Fond for CO₂-håndtering skal være en forutsigbar og langsiktig finansieringskilde for utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering.

Fondets kapital skal benyttes til tiltak som samsvarer med fondets formål, innenfor de føringer som departementet fastsetter i oppdragsbrev og regelverk for tilskuddsordningen.

2.2 Forvaltning av demonstrasjonsdelen av CLIMIT-programmet

Gassnova skal lede sekretariatsfunksjonen for CLIMIT-programmet som skal ivaretas i fellesskap med Norges forskningsråd, jf. vedlegg 3 Mandat for programstyret til CLIMIT-programmet.

Energidepartementet oppnevner et programstyre for programmet. Programstyret skal vedta programplaner, utlysningstekster og tilsagn om tilskudd etter innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd.

For demostrasjonsdelen av CLIMIT-programmet skal Gassnova organisere søknadsprosesser og legge fram for CLIMITs programstyre kvalitetssikrede innstillinger om beslutning/ bevilgningsvedtak samt eventuelle avvikssaker som fordrer programstyrevedtak. Gassnova skal følge opp prosjekter i tråd med programstyrets beslutning og vedtatte prosedyrer. Gassnova skal bistå programstyret gjennom forberedelse av utkast til programplan og utlysninger og faglig underlag til diskusjoner.

3 Energidepartementets styring av Fond for CO₂-håndtering

3.1 Departementets overordnede ansvar

Energidepartementet har det overordnede ansvaret for Fond for CO₂-håndtering. Departementets styring bygger på prinsippene om mål- og resultatstyring.

Departementet kan iverksette særskilte kontrolltiltak, herunder evalueringer. Organisering og innretning av slike tiltak fastsettes av departementet. Ved behov vil departementet se slike tiltak i sammenheng med Gassnovas egne iverksatte kontrolltiltak og evalueringer.

3.2 Oppdragsbrev

(Reglementet §§ 7 og 8 og Bestemmelsenes punkt 1.5 og 6)

Årlige budsjettrammer, mål, resultatkrav, rapporteringskrav og øvrige føringer framgår av oppdragsbrevet. Ved endringer av oppdragsbrevets innhold og tildelte midler skal det utformes supplerende tildelingsbrev.

Frister for rapportering fremgår i årlig oppdragsbrev.

3.3 Rapportering gjennom året

Gassnova skal levere budsjett- og regnskapsrapporter som avtalt i oppdragsbrev eller på annen måte gjennom brev. Vesentlige avvik fra fastsatte budsjettrammer og forutsetninger skal forklares.

Med utgangspunkt i oppdragsbrev og denne instruks skal rapport per 31. august gi en overordnet status når det gjelder eventuelle vesentlige avvik fra målsettingene og hvilke tiltak Gassnova skal gjennomføre for å rette opp eventuelle avvik.

Gassnova skal ellers etterleve de rapporteringskrav som følger av Finansdepartementets rundskriv for rapportering om statsregnskapet, herunder eventuelle bestillinger fra departementet. Gassnova skal sende inn månedlig regnskapsrapport etter kontantprinsippet til statsregnskapet.

3.4 Årsregnskap og revisjon

(Bestemmelsenes punkt 3.4.6 og Finansdepartementets rundskriv R-115)

Årsregnskap for Fond for CO₂-håndtering skal inngå som en del av årsrapporten til Gassnova SF. Årsregnskapet skal inneholde følgende tre deler:

- ledelseskomentarar med virksomhetsleders og styrets signatur
- oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- oppstillingen av fondsregnskap som viser alle fondets utgifter, inntekter, eiendeler, fondskapital og eventuell gjeld

Foretaksmøtet for Gassnova SF velger revisor for Fond for CO₂-håndtering. Revisjonen skal utføres av et eksternt revisjonsselskap som skal avgi en beretning om at årsregnskapet er i henhold til norske revisjonsstandarder. Revisors beretning skal vedlegges årsregnskapet for Fond for CO₂-håndtering og bekrefte det framlagte regnskapet for fondet overfor foretaksmøtet.

4 Gassnovas forvaltning av Fond for CO₂-håndtering

4.1 Virksomhetsledelsens myndighet og ansvar

(Reglement § 3 og Bestemmelsene punkt 2.2)

Styret i Gassnova SF er ansvarlig for at Fond for CO₂-håndtering forvaltes innenfor gjeldende lover, forskrifter, reglementer, retningslinjer, instruksjoner og budsjetter.

Styret kan delegere myndighet og fullmakt til administrerende direktør. Styret kan gi administrerende direktør fullmakt til videredelegering.

4.2 Planlegging, gjennomføring og oppfølging

(Reglementet §§ 4, 9, 14 og Bestemmelsene punkt 2.3 og 3.2.2)

Overordnede og langsiktige mål og resultatkrav for bruk av fondets midler fastsettes i en dialog mellom departement og Gassnova, slik at Gassnovas planer og strategier er i tråd med departementets mål og prioriteringer.

Gassnova skal sikre at rapportering som virksomheten har plikt til å avgi etter gjeldende lover og regler, skjer i henhold til fastsatte krav og frister. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapportering og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse.

4.3 Risikostyring

(Reglementet § 4 og Bestemmelsene punkt 2.4)

Risikostyring skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Gassnova skal bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. Risikovurderingene skal relateres til mål og resultatkravene for virksomheten og inngår som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko, og om denne er akseptabel.

4.4 Evalueringer

(Reglementet § 16 og Bestemmelsenes punkt 2.7)

Det skal gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter.

Frekvens og omfang av evalueringer bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet samt kvalitet og omfang av virksomhetens øvrige rapportering.

Evalueringer som er gjort tilgjengelig for allmenheten, skal registreres i nettportalen Kunnskapsdokumenter i offentlig sektor (Kudos).

4.5 Regnskapsføring og økonomisystem

(Reglementet §§ 12, 17 og 18 og Bestemmelsenes punkt 2.6, 4.3 og 4.4)

Gassnova skal føre et fullstendig og separat regnskap over alle inntekter og utgifter til Fond for CO₂-håndtering, herunder forpliktelser og fordringer til fondet. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) skal levere økonomitjenester knyttet til føring av regnskapet for Fond for CO₂-håndtering.

Gassnova skal bruke standard kontoplan som føringskontoplan.

4.6 Betalingsformidling

(Bestemmelsenes punkt 3.7)

Energidepartementet velger kontofører for Fond for CO₂-håndtering og informerer Gassnova i forkant av endringer av arbeidskonto. Energidepartementet står som eier av arbeidskonto som er knyttet til statens konsernkontoordning. Arbeidskonto er koblet mot en egen oppgjørskonto i Norges Bank for Fond for CO₂-håndtering.

Gassnova autoriserer utbetalinger fra Fond for CO₂-håndtering. Administrerende direktør må skriftlig fastsette hvem som har myndighet til å autorisere betalingsoppdrag.

4.7 Tilskuddsforvaltning

(Reglementet § 8 og Bestemmelsene punkt 6)

Energidepartementet har fastsatt regelverk for tilskuddsordning for utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering, jf. vedlegg 3.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det rapporteres i tråd med krav som er fastsatt i regelverk for tilskuddsordningen og årlige oppdragsbrev.

4.8 Internkontroll

(Reglementet §§ 14 og 15 og Bestemmelsene punkt 2.2 og 2.4)

Administrerende direktør har ansvar for å innrette virksomhetens systemer og rutiner for internkontroll, og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risikovurderinger skal ligge til grunn. Gassnovas internkontroll skal være tilpasset arbeidsdelingen mellom Gassnova og DFØ.

Vedlegg 1: Vedtekter for Fond for CO₂-håndtering

Vedlegg 2: Regelverk for tilskudd til utvikling og demonstrasjon av CO₂-håndtering

Vedlegg 3: Mandat for programstyre for CLIMIT-programmet

Vedtekter for Fond for CO₂-håndtering

(Sist endret 1. januar 2024)

§ 1 Formål

Formålet til Fond for CO₂-håndtering er å være en forutsigbar og langsiktig finansieringskilde for utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering.

§ 2 Tilhørighet

Fond for CO₂-håndtering hører under Energidepartementet. Gassnova SF (heretter benevnt Gassnova) er ansvarlig for forvaltningen av midlene fra Fond for CO₂-håndtering.

§ 3 Inntekter

Fondets inntekter består av overføringer fra statsbudsjettet.

§ 4 Fondsplassering

Fondets kapital er plassert på ikke-rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank som er knyttet til statens konsernkontoordning.

§ 5 Anvendelse

Fondets kapital skal benyttes til tiltak som samsvarer med fondets formål, jf. § 1, innenfor de føringer som departementet fastsetter i oppdragsbrev til Gassnova og regelverk for tilskudd. Gassnova får tildelt midlene i Fond for CO₂-håndtering og fullmakter gjennom årlige oppdragsbrev fra Energidepartementet, jf. hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering. Oppdragsbrevet vil formulere nærmere mål, oppdrag og rapporteringskrav i samsvar med fondets formål. Tilskudd finansiert over Fond for CO₂-håndtering er regulert av regelverk fastsatt av Energidepartementet.

§ 6 Regnskap og revisjon

Gassnova skal føre et fullstendig og separat regnskap over alle inntekter og utgifter til Fond for CO₂-håndtering, herunder forpliktelser og fordringer til fondet, jf. hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering. Foretaksmøtet for Gassnova SF velger revisor og behandler årsregnskap for Fond for CO₂-håndtering.

§ 7 Rapportering

Gassnova skal utarbeide årsregnskap som oversendes Energidepartementet i tråd med nærmere krav i oppdragsbrev og hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering. Årsregnskap for Fond for CO₂-håndtering skal inngå som en del av årsrapporten til Gassnova SF, men skal kunne leses som et selvstendig dokument.

Energidepartementet rapporterer årlig til Stortinget om resultater og bruken av midlene fra Fond for CO₂-håndtering.

§ 8 Endring av vedtektene

Energidepartementet kan endre vedtektene for Fond for CO₂-håndtering.

Regelverk for tilskuddsordning

Utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering (Fond for CO₂-håndtering)

Fastsatt av Energidepartementet, med endringer senest 1. januar 2024

1 Innledning

CLIMIT er et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering, administrert i samarbeid mellom Gassnova SF (heretter benevnt Gassnova) og Norges forskningsråd. Gassnova er tilskuddsforvalter for demonstrasjonsdelen av CLIMIT (heretter kalt CLIMIT-Demo). Dette innebærer at Gassnova er ansvarlig for at formalkrav knyttet til tilskuddsforvaltning, inkludert dette regelverk, blir oppfylt.

Regelverk for tilskuddsordning for Utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering – CLIMIT-Demo – er fastsatt av Energidepartementet med grunnlag i midlene i Fond for CO₂-håndtering. Regelverket er utarbeidet i henhold til § 6 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Reglement for og Bestemmelser om økonomistyring i staten er overordnet dette regelverk.

Energidepartementet oppnevner et programstyre for CLIMIT-programmet som beslutter programplaner, utlysningstekster og tildeling av støtte basert på innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd. Programstyrets beslutninger om tilskudd skjer i samsvar med dette regelverks punkt 2-4 og eventuelle andre føringer fra Energidepartementet.

Gassnova har koordineringsansvar for sekretariatsfunksjonen som ivaretas i fellesskap mellom Gassnova og Norges forskningsråd.

Gassnova inngår kontrakter om støtte fra CLIMIT-demo. Rolledelingen mellom Gassnova, Norges forskningsråd og programstyret er nærmere i beskrevet i mandat for programstyret.

2 Mål for ordningen

Hovedmålet med CLIMIT er å bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering. CLIMIT-Demo skal gi økonomisk støtte til utvikling og demonstrasjon av teknologier for CO₂-håndtering som bidrar til:

- Utvikling av kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger som kan gi viktige bidrag til kostnadsreduksjoner og bred internasjonal utbredelse av CO₂-håndtering.
- Utnyttelse av nasjonale fortrinn og utvikling av ny teknologi og tjenestekonsepser med kommersielt og internasjonalt potensial.

3 Kriterier for måloppnåelse

Søknad eller innstilling om tilskudd skal opplyse om hvordan tiltaket vil understøtte målet med ordningen. Søknaden/innstillingen skal omtale målene i punkt 2 og foreslå hvilke måleparametere som vil bli benyttet for å verifisere resultatene av tiltaket. Tilskuddsmottakere skal pålegges individuelle rapporteringskrav som er egnet til å belyse resultatene og hvordan tiltaket har understøttet målsettingene ved ordningen.

4 Kriterier for tildeling av tilskudd

4.1 Tildelingskriterier – berettigede søkere

Støttemottaker må være en ansvarlig juridisk person, og utføre en aktivitet som bidrar til verdiskaping i Norge i form av enten teknologiutvikling eller kompetanseoppbygging innenfor formålet med CLIMIT.

4.2 Tildelingskriterier – berettigede søkere

CLIMIT-demo skal støtte utvikling og demonstrasjon av kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger for:

- CO₂-fangst
- Kompresjon eller annen håndtering av CO₂
- Transport av CO₂
- Langtidslagring av CO₂ i form av injeksjon og deponering
- Bruk av CO₂ som medfører langtidslagring

Støtte til prosjekter for utvikling og demonstrasjon av teknologi knyttet til CO₂-håndtering med fangst, transport og lagring av CO₂ kan gis til syv typer prosjekter:

- a. Teknisk-økonomiske mulighetsstudier der en ny teknologi vurderes enkeltvis eller i en verdikjede med tanke på å belyse teknologiens tekniske og kommersielle potensial
- b. Støtte til uttesting av teknologi i pilotskala. Dette kan for eksempel være enkeltstående prosesstrinn.
- c. Støtte til demonstrasjonsanlegg: Forsøk med testing og drift av anlegg i teknisk eller halvindustriell skala der formålet er å ta frem data som kan belyse teknologiens ytelse, driftsoptimalisering, tilgjengelighet og pålitelighet. Tekniske og økonomiske dimensjonerings- og skaleringsdata for investering og drift av fullskala anlegg, samt grunnlag for tilgjengelighets-, pålitelighets- og ytelsesgarantier som stilles av leverandør skal belyses.
- d. Utvikling av kommersialiserbare tjenestekonsepter eller metodeverk direkte relatert til CO₂-håndtering og som er nødvendig for å realisere fullskala CO₂ fangst og lagring.
- e. Mindre støtte til faglig nettverksbygging og kompetansespredning der dette har en klar faglig og internasjonal forankring.
- f. Støtte til internasjonale prosjekter der aktiviteten delfinansieres av EU-programmer og/eller nasjonale programmer med tilsvarende formål som CLIMIT i andre land.
- g. Støtte til prosjekter som bidrar til gevinstrealisering for Langskip.

Støtten vil bli gitt i samfinansiering med teknologieiere eller andre kilder, og vil bli gitt under forutsetning om at prosjektet er fullfinansiert.

Støtte vil kun bli gitt til fremtidig arbeid og kan ikke gis med tilbakevirkende kraft. Tilskudd baseres på budsjett utarbeidet med basis i de til enhver tid gjeldende regler for utregning av timepriser gitt av Norges forskningsråd.

Gassnova skal ikke ha eierskap til resultater som fremkommer.

4.3 Tildelingskriterier – rammer for statsstøtte

Tilskudd, herunder maksimale støttesatser og større enkelttildelinger, skal være innenfor statsstøtteregulverkets rammer.

Statsstøtteregulverket begrenser tillatt støtteintensitet, jf. Kommisjonsforordning (EU) nr. 651/2014 av 17. juni 2014 (GBER-forordningen).

Tilskudd skal være innenfor statsstøtteregulverkets rammer for kumulasjon av støtte, jf. GBER-forordningen kapitlene 1, 2 og 3, fjerde avsnitt, artikkel 25.

Gassnova kan tildele støtte med en støtteintensitet over grensene som er fastsatt i GBER-forordningen. Slik støtte skal hjemles direkte i EØS-avtalen artikkel 61(3) c og krever individuell notifikasjon til og godkjenning fra ESA.

4.4 Tildelingskriterier - vurdering av søknadene

Gassnova yter tilskudd til tiltak basert på en vurdering av tiltakets art, søker, støttebehov og hvor godt tiltaket kan bidra til at tilskuddsordningen oppnår sine mål. Støtten vil bli spesifisert i en kontrakt mellom Gassnova og mottaker av støtten.

Følgende kriterier skal tillegges vekt i søknadsbehandlingen:

- Kommersielt potensial: Teknologiene skal ha kommersielt potensial. Med dette menes utsikter til lønnsomhet, markedsmuligheter, forretningskonsept, realisme i forretningsplaner mv. Det markedsmessige potensialet skal være utredet og dokumentert gjennom forskningsarbeid, forstudier eller markedsanalyser. Herunder skal det belyses at utviklingen av teknologien kan være lønnsom så vel for leverandør som for bruker, og kapital- og driftskostnader skal hensyntas. Prosjektet skal ha hensiktsmessige samarbeidskonstellasjoner som styrker muligheten for markedsintroduksjon, dette omfatter industriell deltakelse fra leverandører og brukere nasjonalt og internasjonalt.
- Faglig grunnlag: Prosjekter som støttes i en prototyp- og demonstrasjonsfase skal være teknologisk kvalifisert gjennom dokumentasjon av forskning og utviklingsvirksomhet og gode resultater i laboratorieskala.
- Utløsende: Statsstøtte til FoU skal stimulere foretak til å utføre forskning og utvikling i tillegg til sin daglige virksomhet. Den offentlige støtten skal være utløsende for det omsøkende prosjekt, dvs. bidra til å utvide forskningens omfang i størrelse eller anvendelsesområde eller til en raskere gjennomføring av prosjektet, jf. GBER-forordningen kapittel 3, fjerde avsnitt, artikkel 25.
- Verdiskaping i Norge: Prosjektet skal bidra til verdiskaping i Norge i form av enten teknologiutvikling eller kompetanseoppbygging innenfor formålet med CLIMIT.
- Plan for gjennomføring: Hensiktsmessig prosjektplan, prosjektfinansiering, prosjektorganisering og metodeverk for prosjektgjennomføringen som sannsynliggjør fullføring av prosjektet. Søker og prosjektdeltakeres evne til gjennomføring og egenfinansiering.

5 Rapportering, oppfølging og kontroll

5.1 Rapportering fra tilskuddsmottaker

Resultatrapportering skal utformes slik at man kan etterprøve i hvilken grad støtteordningen har bidratt til:

- Kvalifisering av nye tekniske løsninger eller teknologikomponenter
- Kompetanseutvikling i teknologiske og industrielle miljøer
- Kommersialisering av løsninger og kompetanse
- Kostnadsreduksjoner og/eller ytelsesforbedringer i verdikjeden
- Reduksjon av CO₂-utslipp
- Næringsutvikling
- Kraftproduksjon
- Gevinstrealisering knyttet til Langskip

Tilskuddsordningen er etablert med sikte på en langsiktig satsing. Som vilkår for tildeling vil tilskuddsbrevet spesifisere rapporteringskrav som skal belyse om tilskuddets formål er oppnådd, jf. krav til måleparametere angitt i punkt 3 Kriterier for måloppnåelse.

Tilskuddsmottaker skal rapportere følgende informasjon:

- Tilskuddsmottaker må ved prosjektslutt oversende en rapport til Gassnova som redegjør for hvordan støtten er benyttet. Prosjektrapporten skal omfatte hvilke tiltak som er gjennomført og hvilke resultater som er oppnådd iht. til rapporteringskriterier og måleparametere som er fastsatt i tilskuddsbrevet og eller søknaden.
- Tilskuddsmottaker må ved prosjektslutt oversende en oversikt som viser hvordan tiltaket er finansiert og som spesifiserer utgiftene ved gjennomføringen av tiltaket. Ved særskilt krav i tilskuddsbrevet, skal prosjektrengskapet være attestert av revisor.

Frist for rapportering fastsettes av Gassnova. Gassnova kan fastsette krav om interimrapportering i tilskuddsbrevet.

Tilskudd kan bli avkortet i mangel av tilfredsstillende rapportering. Tilskuddsmottaker kan også bli pålagt å tilbakebetale hele eller deler av tilskuddet dersom støtten ikke har blitt anvendt i samsvar med forutsetningene.

5.2 Rapportering til departementet

Rapportering til departementet følger krav fastsatt i hovedinstruks for Fond for CO₂-håndtering og årlige oppdragsbrev.

5.3 Internkontroll hos Gassnova

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskudd, skal Gassnova ha systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- Registrering av faste data
- Søknadsbehandling, herunder dokumentasjon av beregningsresultater
- Registrering av vedtak om tilskudd, navn, beløp, intensitet, sektor, insentiveffekt jf. GBER-forordningen kapittel 1 artikkel 6.
- Utbetaling av tilskudd til rett mottaker og til rett tid
- Registrering i regnskapet
- Behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

5.4 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker

Gassnova skal kontrollere informasjon mottakeren sender inn som har betydning for Gassnovas beregning av tilskuddsbeløp og beslutning om tildeling (ved søknad). Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Gassnova skal videre kontrollere rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen, jf. punkt 5.1. Kontrollen skal vurderes i forhold til målet med ordningen. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Gassnova skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det vurderes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

5.5 Revisorattestasjon

Gassnova kan stille krav til attestasjon fra autorisert revisor vedrørende regnskapsmessige forhold eller andre nærmere spesifiserte oppfølgingskriterier.

6 Evaluering

Departementet og Gassnova skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordningen er effektiv med tanke på ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang på evaluering av tilskuddsordningen bestemmes etter en vurdering av kvaliteten på øvrig styringsinformasjon, tilskuddsordningens risiko og vesentlighet samt kost nytte betraktninger. Energidepartementet skal ved utgangen av året orientere Riksrevisjonen dersom tilskuddsordningen er blitt evaluert.

7 Øvrige bestemmelser

Når det gjelder regler forutlysning, søknad og tilskuddsbrev vises det til kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

For tilskuddsvirksomheten gjelder forvaltningslovens bestemmelser med visse unntak. For avgjørelser knyttet til tilskuddsvirksomheten gjelder ikke forvaltningslovens regler om begrunnelsesplikt. Slike avgjørelser kan ikke påklages hva gjelder skjønnsutøvelsen. Det vises i denne sammenheng til forskrift til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) §§ 21 bokstav f og 30 bokstav d.

Mandat for programstyre for CLIMIT-programmet

(Sist endret 1. januar 2024)

1 Innledning

CLIMIT er et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering. Hovedmålet med programmet er å bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering.

Programmet omfatter Norges forskningsråds støtte til forskning og utvikling (FoU-delen) og Gassnova SFs (heretter benevnt Gassnova) støtte til utvikling og demonstrasjon (Demo-delen). Gassnova har koordineringsansvar for sekretariatsfunksjonen som ivaretas i fellesskap av Gassnova og Norges forskningsråd. Programstyret oppnevnes av Energidepartementet.

CLIMIT-programmet finansieres gjennom bevilgninger over statsbudsjettet til Norges forskningsråd og midler fra Fond for CO₂-håndtering som forvaltes av Gassnova. FoU-delen følger de vanlige retningslinjer for FoU-programmer som forvaltes av Norges forskningsråd, mens Energidepartementet har fastsatt regelverk for Gassnovas forvaltning av tilskudd til utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering (Demo-delen).

Dette mandatet gir de overordnede føringer fra Energidepartementet til programstyret for CLIMIT-programmet. Energidepartementet kan endre mandatet ved behov.

2 Styrets oppnevning og sammensetning

Energidepartementet oppnevner programstyret og styrets leder. Styret skal ha inntil ti medlemmer, hvorav en styreleder og to varamedlemmer. Samtlige innkalles til alle programstyremøter. Vervene som varamedlemmer skal rulleres mellom styremedlemmene (unntatt styreleder). Programstyret skal selv utpeke en nestleder. Departementet skal ha en observatør i programstyret.

Styremedlemmene er personlig oppnevnt og sitter ikke som representant for organisasjoner. Styremedlemmene kan ikke benytte stedfortreder.

Programstyret er beslutningsdyktig når antall medlemmer (styre- og varamedlemmer) som er habile og kan avgi stemme er fire eller mer. Vedtak fattes normalt ved konsensus. Dersom konsensus ikke oppnås, fattes vedtak ved alminnelig flertall. Varamedlemmer har stemmerett når dette er nødvendig for å gjøre styret beslutningsdyktig. Ved stemmelikhet er programstyreleders stemme avgjørende.

Programstyreleder skal påse at programstyret er beslutningsdyktig når beslutninger skal tas. Programstyreleder skal videre forsikre seg om at gjeldende regler om habilitet og andre relevante saksbehandlingsrutiner er fulgt. Programstyret følger Norges forskningsråds etiske retningslinjer ved behandling av FoU-søknader og Gassnovas etiske retningslinjer ved behandling av demo-søknader.

Programstyret skal i utgangspunktet avholde fem møter årlig. Ytterligere møter kan avholdes dersom programstyreleder finner det hensiktsmessig, eller når et flertall av medlemmene ber om det. Sekretariatet innkaller til møter i samråd med styrets leder og sørger for at sakliste og sakspapirer sendes ut senest fem arbeidsdager før møtet. Norges forskningsråd og Gassnova kan, ved behov, be om å få møte med programstyret.

Det skal føres referat fra programstyremøtene, og disse legges fram til godkjenning i påfølgende programstyremøte.

Programstyremedlemmer vil få godtgjørelse for sitt arbeid i henhold til Norges forskningsråds regler for honorar og godtgjørelser.

3 Programstyrets rolle og oppgaver

Programstyret skal utarbeide hensiktsmessige resultatmål og satsingsområder for realisering av mål for programmet. Dette skal reflekteres i programplaner og utlysningstekster som vedtas av programstyret. Gassnova og Norges forskningsråd skal påse at resultatmål og satsingsområder er innenfor Energidepartementets overordnede mål og føringer for programmet. Programstyret gir tilsagn om tilskudd etter innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd i samsvar med regelverk for programmet og eventuelle andre føringer fra Energidepartementet. Gassnova og Norges forskningsråd er på sine respektive programområder ansvarlige for at formalkrav knyttet til tilskuddsforvaltningen blir oppfylt. Norges forskningsråd og Gassnova inngår kontrakter for henholdsvis FoU- og Demo-delen etter at vedtak om støtte foreligger fra programstyret.

Gassnova og Norges forskningsråd bistår programstyret gjennom forberedelse av underlag til diskusjoner og innstilling til beslutninger gjennom en felles sekretariatsfunksjon ledet av Gassnova.

Programstyret må sørge for et godt kunnskapsgrunnlag for sin egen aktivitet. Programstyret skal gjøre seg kjent med programporteføljen og påse at programaktiviteten har en fornuftig innretning og omfang. Programstyret skal sørge for en god sammenheng mellom forskning og demonstrasjon, og at programmet er godt koordinert med andre tilgrensende programmer og aktiviteter i Norges forskningsråd og Gassnova. Programstyret bør holde seg godt orientert om internasjonale aktiviteter som har betydning for programmet.

Programstyret forventes å gi Gassnova og Norges forskningsråd faglige råd for utviklingen av CLIMIT-programmet, herunder ta initiativ til å formidle innspill, ideer og impulser om viktige utviklingstrekk innen området. Energidepartementet, Norges forskningsråd og Gassnova skal videre kunne trekke på programstyret for å få nødvendige innspill og råd for øvrig. Programstyret skal legge til rette for at resultater fra programmet formidles til relevante målgrupper på egnet måte.

Programstyret bør løpende vurdere sin egen aktivitet, og skal påse at utlysninger, søknadsbehandling, vedtak, prosjektoppfølgning og formidlingsaktivitet er godt kvalitetssikret.

4 Fullmakter

Programstyret har fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd til forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprosjekter og til å sette av midler til internasjonale samarbeidsprosjekter/-programmer innenfor rammer gitt i tildelings-/oppdragsbrev og regelverk for CLIMIT-programmet.

Programstyret kan ta initiativ til anskaffelse av ekstern bistand for å fremskaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for å sikre høy kvalitet i programgjennomføringen.

Programstyret kan gi programstyreleder og/eller sekretariatet fullmakt til å yte mindre støttebeløp innenfor en gitt ramme som vedtas av Programstyret.